

Hallituksen esitys Eduskunnalle eräiden kulttuurihallintoa koskevien valtionavustussäännösten muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan eräitä kulttuurihallintoa koskevia valtionavustussäännöksiä muutettaviksi. Uuden valtionavustuslain voimaantulon johdosta liikuntalakiin, nuorisotyölakiin, eräistä kuvataiteen tekijöille suoritettavista apurahoista annettuun lakiin, eräistä kirjailijoille ja kääntäjille suoritettavista apurahoista ja avustuksista annettuun lakiin, taiteilijaprofessorin viroista ja valtion taiteilija-apurahoista annettuun lakiin, taiteen edistämisen järjestelystä annettuun lakiin ja elokuvataiteen edistämisestä annettuun lakiin li-

sättäisiin valtionavustuslakia koskeva viittaussäännös. Samalla liikuntalain, nuorisotyölain ja taiteilijaprofessorin viroista ja valtion taiteilija-apurahoista annetun lain eräitä valtionavustuksia koskevia säännöksiä tarkistettaisiin valtionavustuslain ja sääntelytason muutoksen johdosta. Lisäksi liikuntalakiin ehdotetaan tehtäväksi eräitä teknisiä tarkistuksia.

Lait ovat tarkoitetut tulemaan voimaan mahdollisimman pian sen jälkeen kun ne on hyväksytty ja vahvistettu.

PERUSTELUT

1. Nykytila

Valtionavustuslaki (688/2001) tuli voimaan 1 päivänä syyskuuta 2001. Laki on harkinnanvaraisten valtionavustusten myöntämisen, maksamisen, käytön valvonnan sekä takaisinperinnän perusteita koskeva yleislaki. Valtionavustuslaki on toissijainen. Sitä sovelletaan vain siltä osin kuin muualla lainsäädännössä ei ole jostakin asiasta toisin säädetty. Valtionavustuslailla on kumottu valtionavustuksia koskeviksi yleismääräyksiksi annettu valtioneuvoston päätös (490/1965). Valtionavustuslaissa ei säädetä, mihin toimintoihin valtionavustusta myönnetään, vaan siitä säädetään muussa lainsäädännössä ja päätetään valtion talousarviossa.

Kulttuurihallinnon alalla on lukuisia harkinnanvaraisiin valtionavustuksiin sovellettavia lakeja ja asetuksia. Valtionavustusta koskevia lain taseoisia säännöksiä on muun muassa liikuntalaissa (1054/1998), nuorisot-

työlaissa (235/1995), eräistä kuvataiteen tekijöille suoritettavista apurahoista annetussa laissa (115/1997), jäljempänä *kuvataideapurahalaki*, eräistä kirjailijoille ja kääntäjille suoritettavista apurahoista ja avustuksista annetussa laissa (236/1961), jäljempänä *kirjastoapurahalaki*, taiteilijaprofessorin viroista ja valtion taiteilija-apurahoista annetussa laissa (734/1969), jäljempänä *taiteilija-apurahalaki*, taiteen edistämisen järjestelystä annettu laki (328/1967), jäljempänä *taiteen edistämislaki*, ja elokuvataiteen edistämisestä annetussa laissa (28/2000). Lisäksi harkinnanvaraisiin valtionavustuksiin noudatettiin 27 päivänä helmikuuta 1997 annettua opetusministeriön päätöstä valtionavustusten yleisohjeista, joka kumottiin valtionavustuslain tultua voimaan. Päätöstä sovellettiin harkinnanvaraisiin valtionavustuksiin, jollei laissa tai asetuksessa ollut toisin säädetty tai jollei valtioneuvosto ollut toisin päättänyt jonkin valtionavun osalta taikka jollei valtion talousar-

viosta tai Euroopan yhteisöjen säädöksistä muuta johtunut. Lisäksi opetusministeriön myöntämiin harkinnanvaraisiin rakennusavustuksiin noudatettiin rakennusavustusten yleisehdoista annettua opetusministeriön päätöstä (15/011/99), joka myös kumottiin valtioneuvustuslain tultua voimaan. Molemmat opetusministeriön päätökset oli annettu valtioneuvustuksia koskeviksi yleismääräyksiksi annetun valtioneuvoston päätöksen nojalla, joka on kumottu valtioneuvustuslailla.

Edellä mainittujen kulttuurihallinnon lakien sisältö vaihtelee jonkin verran ja säännökset ovat monin osin erilaisia. Laeissa säädetään yleensä käyttötarkoituksesta, johon valtioneuvustusta voidaan myöntää, valtioneuvustuksen myöntämisen muista edellytyksistä ja valtioneuvustuksen käyttöön liittyvistä ehdoista. Laeissa on myös usein valtuus antaa alemmanasteisia säännöksiä. Lisäksi teatteri- ja orkesterilain (730/1992) 2 luvussa on säännöksiä valtioneuvustuksista, joilla kuitenkin täydennetään opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetussa laissa (635/1998), jäljempänä *opetus- ja kulttuuritoimen rahoituslaki*, tarkoitettua teattereiden ja orkestereiden rahoitusjärjestelmää.

Valtioneuvustuslakia ei sen 3 §:n 2 momentin mukaan sovelleta opetus- ja kulttuuritoimen rahoituslain eikä vapaasta sivistystyöstä annetun lain (632/1998) mukaiseen valtioneuvusteen tai -avustukseen. Harkinnanvaraisista valtioneuvustuksista valtioneuvustuslain ulkopuolelle jäävät muun muassa opetus- ja kulttuuritoimen rahoituslain 6 luvussa ja vapaasta sivistystyöstä annetun lain 5 luvussa tarkoitettut valtioneuvustukset, erityisavustukset sekä ylimääräiset avustukset.

Perustuslain 80 §:n 1 momentti edellyttää, että yksilön oikeuksien ja velvollisuuksien perusteista on säädettävä lailla. Kulttuurihallinnon harkinnanvaraisten valtioneuvustusten osalta muun muassa valtioneuvustusten käyttämistä koskevat velvoitteet, valtioneuvustuksen enimmäismäärät, viranomaisten toimivalta valtioneuvustusten valvonnassa ja tarkastuksessa sekä sen takaisinperintä ja palauttaminen ovat usein säännelty ainoastaan valtioneuvoston asetuksen tasolla. Valtioneuvustuksia koskevia säännöksiä on liikuntaasetuksessa (1055/1998), nuorisotyöasetuksessa (410/1995), eräistä kirjailijoille ja kää-

täjille suoritettavista apurahoista ja avustuksista annetussa asetuksessa (46/1964), jäljempänä *kirjastoapuraha-asetus*, ja taiteilija-professorin viroista ja valtion taiteilija-apurahoista annetussa asetuksessa (845/1969), jäljempänä *taiteilija-apuraha-asetus*.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa täsmäntäviä säännöksiä, kunhan asetuksenantoa koskevat valtuudet ovat täsmällisiä ja tarkkarajaisia. Valtioneuvustuslain 8 §:n nojalla tarkempia säännöksiä lain soveltamisalaan kuuluvan valtioneuvustuksen myöntämisestä, maksamisesta ja käytöstä voidaan antaa valtioneuvoston asetuksella. Valtioneuvustuksen hakemista koskevista määräajoista ja muista menettelyä koskevista teknisluonteisista seikoista samoin kuin siitä, mitä yksityiskohtaisia tietoja ja miten esitettynä hakijalta tai saajalta on vaadittava, valtioneuvoston viranomaisen voi valtioneuvustuslain 37 §:n nojalla tarvittaessa antaa ohjeita.

Kaikki kulttuurihallinnon alalla myönnettävät valtioneuvustukset eivät kuitenkaan ole kuuluneet näiden lakien piiriin. Valtion talousarvioon otetuista määrärahoista on myönnetty valtioneuvustuksia, apurahoja ja muita avustuksia harkinnanvaraisesti ilman erityistä sääntelyä. Valtioneuvustuksen myöntäminen ja joissakin tapauksissa myös sen määrä ja käyttötarkoitus riippuvat valtioneuvustuksen myöntävän viranomaisen harkinnasta. Näissä tapauksissa opetusministeriön myöntäessä harkinnanvaraisia valtioneuvustuksia on elokuun loppuun 2001 sovellettu edellä mainittuja ministeriön valtioneuvustusten yleisehtoja tai rakennusavustusten yleisehtoja ja sen jälkeen valtioneuvustuslakia.

2. Ehdotetut muutokset

Esityksessä ehdotetaan, että liikuntalakiin, nuorisotyölakiin, kuvataideapurahalakiin, kirjastoapurahalakiin, taiteilija-apurahalakiin, taiteen edistämislakiin ja elokuvataiteen edistämisestä annettuun lakiin lisätään viittaussäännös valtioneuvustuslakiin. Kuvataideapurahalain, kirjastoapurahalain, taiteilija-apurahalain ja taiteen edistämislain osalta ehdotetaan kuitenkin, että valtioneuvustuslain muutoksenhakua koskevaa 34 §:ää ei sovellettaisi asioihin, jotka koskevat apurahojen ja avustusten myöntämispäätöstä. Kun kenelläkään

hakijalla ei vastaisuudessakaan olisi subjektiivista oikeutta viranomaisen harkinnasta ja käytettävissä olevista määrärahoista riippuvan rahoituksen saamiseen, säilytettäisiin mainituissa laeissa oleva valituskielto nykyisenä. Sen sijaan on perusteltua, että valtionavustuslain mukainen muutoksenhaku olisi käytettävissä muun muassa silloin, kun kysymys on valtionavustuslaissa tarkoitetusta jo myönnetyn valtionavustuksen maksatuksen keskeyttämisestä, palauttamisesta ja takaisinperinnästä.

Liikuntalain, nuorisotyölain ja taiteilija-apurahalain osalta ehdotetaan vähäisessä määrin poikettavaksi valtionavustuslain säännöksistä. Liikuntalaissa tarkoitettujen valtakunnallisten ja alueellisten liikuntajärjestöjen valtionavustuksen määrää harkittaessa hakijoiden keskinäisessä vertailussa otettaisiin huomioon järjestöjen toiminnan laatu, laajuus ja yhteiskunnallinen merkitys. Nuorisotyölaissa tarkoitettujen valtakunnallisten nuorisjärjestöjen yleisavustukset ja valtakunnallisten nuorisokeskusten toiminta-avustukset myönnettäisiin pääosin tulosperusteisesti. Taiteilija-apurahalakiin otettaisiin erityinen säännös valtion taiteilija-apurahan maksamisesta sekä siitä, että valtion taidetoimikunta voi rajoittaa apurahan saajan oikeutta pitää palkattua tointa. Samalla eräät nykyisin asetusten tasoiset säännökset ehdotetaan siirrettäviksi tarpeellisilta osin lain tasolle ja valtionavustuslain kanssa ristiriitaiset säännökset poistettaviksi mainituista laeista.

Liikuntalaki, nuorisotyölaki sekä taiteilija-apurahalaki saatettaisiin vastaamaan perustuslain mukaista sääntelyä yksityisen oikeus-asemaa koskevien säännösten osalta.

Elokuvataiteen edistämisestä annettuun lakiin lisättäisiin säännös siitä, että elokuvatu- kien myönnettäessä tulee noudattaa valtionavustuslakia, jollei ensiksi mainitusta laista muuta johdu. Lisäksi tukien myöntämisessä sovellettaisiin hallintomenettelylakia (598/1982), tiedoksiannosta hallintoasioissa annettua lakia (232/1966), asiakirjain lähettämisestä annettua lakia (74/1954), arkistolakia (831/1994), viranomaisten toiminnan julkisuudesta annettua lakia (621/1999), kielilakia (148/1922) ja saamen kielen käyttämisestä viranomaisissa annettua lakia (516/1991), jollei valtionavustuslaissa toisin säädetä.

Lisäksi liikuntalain 5 § saatettaisiin teknisesti ajan tasalle.

3. Esityksen vaikutukset

Esityksellä ei ole merkittäviä taloudellisia eikä organisatorisia vaikutuksia. Lainmuutoksilla säännellään harkinnanvaraisia valtionavustuksia eivätkä ehdotetut lait vaikuta valtion talousarviossa valtionavustusten myöntämiseen tarkoitettujen määrärahojen suuruuteen.

4. Asian valmistelu

Esitys on valmisteltu virkatyönä opetusministeriössä. Esityksestä on pyydetty lausunto valtion liikuntaneuvostolta, nuorisjärjestöjen avustustoimikunnalta, taiteen keskus- toimikunnalta, kuvataiteen apurahalautakunnalta, kirjailijoiden ja kääntäjien kirjastoapurahalautakunnalta sekä Suomen elokuvasäätiöltä.

Lausunnonantajat ovat suhtautuneet myönteisesti lakiehdotuksiin ja kahdessa lausunnossa esitetyt yksityiskohtaiset huomautukset on otettu huomioon esityksen valmistelussa.

5. Tarkemmat säännökset

Ehdotettujen lainmuutosten johdosta joudutaan muuttamaan liikunta-asetusta, kirjastoapurahan-asetusta ja taiteilija-apurahan-asetusta. Nuorisotyöasetus joudutaan useiden muutosten johdosta uusimaan kokonaisuudessaan. Samalla nuorisjärjestöjen valtionavustusta valmistelevalta avustustoimikunnasta annettu valtioneuvoston päätös (873/1995) voidaan kumota ja siirtää siinä olevat säännökset tarpeellisilta osin uudistettuun valtioneuvoston asetukseen nuorisotyöstä.

6. Voimaantulo

Lait ehdotetaan tuleviksi voimaan mahdollisimman pian sen jälkeen kun ne on hyväksytty ja vahvistettu.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraavat lakiehdotukset:

1.

Laki**liikuntalain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 18 päivänä joulukuuta 1998 annetun liikuntalain (1054/1998) 5, 7 ja 12 § seuraavasti:

5 §

Valtionosuus kunnan liikuntatoimeen

Kunnalle myönnetään valtionosuutta liikuntatoimen käyttökustannuksiin siten kuin opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetussa laissa (635/1998) säädetään. Valtionosuus tulee käyttää 2 §:n 3 momentin mukaiseen toimintaan.

7 §

Valtakunnallisten ja alueellisten liikuntajärjestöjen valtionavustukset

Valtion talousarvioon otetaan vuosittain määräraha valtakunnallisten ja alueellisten liikuntajärjestöjen toiminnan avustamiseen. Valtionavustuksen määrää harkittaessa otetaan huomioon se, miten järjestö toimii tämän lain tarkoituksen toteuttamiseksi. Hakijoiden keskinäisessä vertailussa otetaan huomioon järjestön toiminnan laatu ja laajuus. Lisäksi otetaan huomioon toiminnan yhteiskunnallinen merkitys. Tulosperusteista voidaan antaa tarkempia säännöksiä valtioneuvoston asetuksella.

Hyväksyttävänä toimintamenoina ei pidetä liiketoiminnasta aiheutuvia menoja.

Uudelle järjestölle ei myönnetä valtionavustusta ilman erityistä syytä ennen kuin se on toiminut ainakin vuoden pituisen tilikauden.

Opetusministeriö hyväksyy tämän lain nojalla avustettavat järjestöt. Harkitessaan järjestön hyväksymistä ministeriön tulee ottaa huomioon järjestön toiminta liikunnan järjestämiseksi ja muu liikuntaa edistävä toiminta sekä se, miten järjestö ottaa toiminnassaan huomioon urheilun eettiset periaatteet. Eri-tyisestä syystä myös muu liikunnan alalla toimiva valtakunnallinen järjestö voidaan hyväksyä avustuksen piiriin. Tarkempia säännöksiä hyväksymismenettelystä voidaan antaa valtioneuvoston asetuksella.

Valtion liikuntaneuvosto tekee ministeriölle esityksen avustusten myöntämisestä.

12 §

Viittaussäännös

Edellä 7 ja 9 §:ssä tarkoitettuun valtionavustukseen sovelletaan muutoin, mitä valtionavustuslaissa (688/2001) säädetään.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 2000.

Ennen lain voimaantuloa myönnetyn valtionavustuksen käytössä ja käytön valvonnassa, palauttamisessa ja takaisinperinnässä noudatetaan valtionavustuksen myöntämisaikana voimassa olleita säännöksiä.

Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä sen täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

2.

Laki**nuorisotyölain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 24 päivänä helmikuuta 1995 annetun nuorisotyölain (235/1995) 8 ja 9 § sekä
lisätään lakiin uusi 8 a ja 12 a § seuraavasti:

8 §

Valtionavustukset

Valtion talousarvioon voidaan ottaa vuosittain määräraha myönnettäväksi yleisavustuksina valtakunnallisille nuorisojärjestöille tulosperusteisesti. Toteutunutta ja suunniteltua toimintaa arvioitaessa yhteisiä tulosperusteita ovat toiminnan laatu, laajuus ja taloudellisuus. Kunkin järjestön tuloksellisuus arvioidaan sen toiminta-ajatuksen toteutumisessa. Lisäksi yleisavustusten myöntämiseen vaikuttavat hakijan toiminnan tai toimenpiteen ajankohtaisuus ja yhteiskunnallinen merkitys sekä opetusministeriön hankkimat nuoria koskevat tutkimukset ja selvitykset. Tulosperusteista voidaan antaa tarkempia säännöksiä valtioneuvoston asetuksella.

Valtionavustuksen myöntämisestä päättää opetusministeriö.

Valtionavustusta myönnettäessä hyväksyttävänä menoina ei pidetä välitystoiminnasta, tulonhankkimisesta ja liiketoiminnasta aiheuttuvia menoja eikä järjestön toiselle tässä pykälässä tarkoitetulle järjestölle myymistä tavaroista tai palveluista saaduilla tuloilla kattettuja menoja.

Sellaisille järjestöille, joiden toiminnasta tai avustamisesta säädetään erikseen tai joille myönnettävää valtionavustusta varten on erillinen määräraha valtion talousarviossa, ei tämän lain nojalla myönnetä valtionavustuksia.

Opetusministeriö hyväksyy tämän lain nojalla avustettavat järjestöt. Harkitessaan järjestön hyväksymistä ministeriön tulee ottaa huomioon järjestön harjoittama nuorisotoiminta, toiminta-alue ja jäsenmäärä. Edellä mainituista hyväksymisperusteista voidaan poiketa kielellisen tai muun vähemmistön keskuudessa tai toimialallaan valtakunnallisesti edustavaksi katsottavan nuorisotoimintaa harjoittavan järjestön osalta. Tarkempia säännöksiä hyväksymismenettelystä voidaan antaa valtioneuvoston asetuksella.

8 a §

Toimikunta

Edellä 8 §:ssä tarkoitettujen valtionavustusten jakoa koskevan esityksen opetusministeriölle tekee erikseen nimettävä toimikunta. Toimikunnan asettamisesta ja tehtävistä säädetään tarkemmin valtioneuvoston asetuksella.

9 §

Valtakunnalliset nuorisokeskukset

Valtion talousarvioon voidaan ottaa vuosittain määräraha myönnettäväksi valtakunnallisten nuorisokeskusten rakentamisen ja toiminnan avustamiseen.

Toiminta-avustukset myönnetään pääosin tulosperusteisesti nuorisokäytön ja keskusten

toiminta-ajatusten perusteella. Toimintansa aloittaville keskuksille voidaan avustus myöntää kuitenkin arvioon perustuen.

Opetusministeriö hyväksyy hakemuksesta keskuksat tämän lain perusteella avustettaviksi. Keskusten tulee olla luonteeltaan yleishyödyllisiä ja niiden mahdollinen ylijäämä on käytettävä keskuksen ja sen palvelujen kehittämiseen.

Avustuksen hyväksymisperusteista säädetään tarkemmin valtioneuvoston asetuksella.

12 a §

Viittaussäännös

Edellä 8, 9 ja 10 §:ssä tarkoitettuun valtionavustukseen sovelletaan muutoin, mitä

valtionavustuslaissa (688/2001) säädetään.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 200 .

Ennen lain voimaantuloa myönnetyn valtionavustuksen käytössä ja käytön valvonnassa, palauttamisessa ja takaisinperinnässä noudatetaan valtionavustuksen myöntämisaikana voimassa olleita säännöksiä.

Ennen tämän lain voimaantuloa asetettu nuorisjärjestöjen valtionavustusta valmisteleva avustustoimikunta jatkaa tässä laissa tarkoitettuna toimikuntana toimikautensa loppuun.

Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä sen täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

3.

Laki

eräistä kuvataiteen tekijöille suoritettavista apurahoista annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

lisätään eräistä kuvataiteen tekijöille suoritettavista apurahoista 7 päivänä helmikuuta 1997 annettuun lakiin (115/1997) uusi 5 a § seuraavasti:

5 a §

Tässä laissa tarkoitettuihin apurahoihin sovelletaan muutoin, mitä valtionavustuslaissa (688/2001) säädetään. Apurahojen jakamista koskevaan lautakunnan päätökseen ei kuitenkaan sovelleta lain 34 §:ää.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 200 .

Ennen lain voimaantuloa myönnetyn valtionavustuksen käytössä ja käytön valvonnassa, palauttamisessa ja takaisinperinnässä noudatetaan valtionavustuksen myöntämisaikana voimassa olleita säännöksiä.

Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä sen täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

4.

Laki**eräistä kirjailijoille ja kääntäjille suoritettavista apurahoista ja avustuksista annetun lain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
lisätään eräistä kirjailijoille ja kääntäjille suoritettavista apurahoista ja avustuksista 3 päivänä toukokuuta 1961 annettuun lakiin (236/1961) uusi 2 c § seuraavasti:

2 c §

Tässä laissa tarkoitettuihin apurahoihin ja avustuksiin sovelletaan muutoin, mitä valtionavustuslaissa (688/2001) säädetään. Apurahojen ja avustusten jakamista koskevaan lautakunnan päätökseen ei kuitenkaan sovelleta lain 34 §:ää.

Ennen lain voimaantuloa myönnetyn valtionavustuksen käytössä ja käytön valvonnassa, palauttamisessa ja takaisinperinnässä noudatetaan valtionavustuksen myöntämisaikana voimassa olleita säännöksiä.

Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä sen täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 200 .

5.

Laki**taiteilijaprofessorin viroista ja valtion taiteilija-apurahoista annetun lain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
lisätään taiteilijaprofessorin viroista ja valtion taiteilija-apurahoista 28 päivänä marraskuuta 1969 annettuun lakiin (734/1969) uusi 4 c—4 e § seuraavasti:

4 c §

Valtion taidetoimikunta voi asettaa valtion taiteilija-apurahan tai kohdeapurahan saamisen ehdoksi, ettei apurahan saaja ole apurahakautenaan palkatussa toimessa.

terikuukausittain noudattaen soveltuvin osin valtion virkamiesten palkkauksen maksamista koskevia säännöksiä, jollei asianomainen taidetoimikunta erityisestä syystä toisin päättä.

4 d §

Valtion taiteilija-apuraha maksetaan kalen-

4 e §

Tässä laissa tarkoitettuihin apurahoihin ja

avustuksiin sovelletaan muutoin, mitä valtionavustuslaissa (688/2001) säädetään. Apurahojen ja avustusten myöntämistä koskevaan taiteen keskustoimikunnan ja valtion taidetoimikunnan päätökseen ei kuitenkaan sovelleta lain 34 §:ää.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 200 .

Ennen lain voimaantuloa myönnetyn valtionavustuksen käytössä ja käytön valvonnassa, palauttamisessa ja takaisinperinnässä noudatetaan valtionavustuksen myöntämisaikana voimassa olleita säännöksiä.

Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä sen täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

6.

Laki

taiteen edistämisen järjestelystä annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
lisätään taiteen edistämisen järjestelystä 14 päivänä heinäkuuta 1967 annettuun lakiin (328/1967) uusi 5 b § seuraavasti:

5 b §

Tässä laissa tarkoitettuihin apurahoihin ja avustuksiin sovelletaan muutoin, mitä valtionavustuslaissa (688/2001) säädetään. Apurahojen ja avustusten myöntämistä koskevaan taiteen keskustoimikunnan ja valtion taidetoimikunnan päätökseen ei kuitenkaan sovelleta lain 34 §:ää

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 200 .

Ennen lain voimaantuloa myönnetyn valtionavustuksen käytössä ja käytön valvonnassa, palauttamisessa ja takaisinperinnässä noudatetaan valtionavustuksen myöntämisaikana voimassa olleita säännöksiä.

Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä sen täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

7.

Laki**elokuvataiteen edistämisestä annetun lain 4 ja 8 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan elokuvataiteen edistämisestä 21 päivänä tammikuuta 2000 annetun lain (28/2000) 4 § sekä
lisätään 8 §:ään uusi 3 momentti seuraavasti:

4 §

Kun elokuvasäätiö myöntää 2 §:ssä tarkoitettua tukea, sen on tukea koskeissa asioissa sovellettava valtionavustuslakia (688/2001), jollei tästä laista muuta johdu. Lisäksi elokuväsäätiön on sovellettava hallintomenettelylakia (598/1982), tiedoksiannosta hallintoasioissa annettua lakia (232/1966), asiakirjain lähettämisestä annettua lakia (74/1954), arkistolakia (831/1994), viranomaisten toiminnan julkisuudesta annettua lakia (621/1999), kielilakia (148/1922) ja saamen kielen käytämisestä viranomaisissa annettua lakia (516/1991), jollei valtionavustuslaissa toisin säädetä.

8 §

Suomen elokuvasäätiöllä tulee olla tukien myöntämistä varten säätiön hallituksen hyväksymä tukiohjeisto.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 200 .

Ennen lain voimaantuloa myönnetyn valtionavustuksen käytössä ja käytön valvonnassa, palauttamisessa ja takaisinperinnässä noudatetaan valtionavustuksen myöntämisaikana voimassa olleita säännöksiä.

Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä sen täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin

Helsingissä 14 päivänä maaliskuuta 2002

Tasavallan Presidentti

TARJA HALONEN

Kulttuuriministeri *Suvi Lindén*

1.

Laki**liikuntalain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 18 päivänä joulukuuta 1998 annetun liikuntalain (1054/1998) 5, 7 ja 12 § seuraavasti:

Voimassa oleva laki

5 §

Valtionosuus kunnan liikuntatoimeen

Kunnalle myönnetään valtionosuutta liikuntatoimen käyttökustannuksiin siten kuin opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetussa laissa (705/1992) säädetään. Valtionosuus tulee käyttää 2 §:n 3 momentin mukaiseen toimintaan.

7 §

Valtakunnallisten ja alueellisten liikuntajärjestöjen valtionavustukset

Valtion talousarvioon otetaan vuosittain määräraha valtakunnallisten ja alueellisten liikuntajärjestöjen toiminnan avustamiseen. Asetuksella ja valtioneuvoston päätöksellä säädetään määrärahan jakamisesta ja käyttöehdoista.

Ehdotus

5 §

Valtionosuus kunnan liikuntatoimeen

Kunnalle myönnetään valtionosuutta liikuntatoimen käyttökustannuksiin siten kuin opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetussa laissa (635/1998) säädetään. Valtionosuus tulee käyttää 2 §:n 3 momentin mukaiseen toimintaan.

7 §

Valtakunnallisten ja alueellisten liikuntajärjestöjen valtionavustukset

Valtion talousarvioon otetaan vuosittain määräraha valtakunnallisten ja alueellisten liikuntajärjestöjen toiminnan avustamiseen. *Valtionavustuksen määrää harkittaessa otetaan huomioon se, miten järjestö toimii tämän lain tarkoituksen toteuttamiseksi. Hakijoiden keskinäisessä vertailussa otetaan huomioon järjestön toiminnan laatu ja laajuus. Lisäksi otetaan huomioon toiminnan yhteiskunnallinen merkitys. Tulospöytäta voidaan antaa tarkempia säännöksiä valtioneuvoston asetuksella.*

Hyväksyttävänä toimintamenoina ei pidetä liiketoiminnasta aiheutuvia menoja.

Uudelle järjestölle ei myönnetä valtionavustusta ilman erityistä syytä ennen kuin se on toiminut ainakin vuoden pituisen tilikauden.

Voimassa oleva laki

Ehdotus

Ministeriö hyväksyy tämän lain nojalla avustettavat järjestöt *siten kuin* asetuksella säädetään. Valtion liikuntaneuvosto tekee ministeriölle esityksen avustusten myöntämisestä.

Opetusministeriö hyväksyy tämän lain nojalla avustettavat järjestöt. *Harkitessaan järjestön hyväksymistä ministeriön tulee ottaa huomioon järjestön toiminta liikunnan järjestämiseksi ja muu liikuntaa edistävä toiminta sekä se, miten järjestö ottaa toiminnassaan huomioon urheilun eettiset periaatteet. Erityisestä syystä myös muu liikunnan alalla toimiva valtakunnallinen järjestö voidaan hyväksyä avustuksen piiriin. Tarkempia säännöksiä hyväksymismenettelystä voidaan antaa valtioneuvoston asetuksella.*

Valtion liikuntaneuvosto tekee ministeriölle esityksen avustusten myöntämisestä.

12 §

Valtionavustuksen palauttaminen

Jos valtionavustuksen saaja on saanut perusteettomasti 6—9 §:ssä tarkoitettua valtionavustusta, asianomaisen ministeriön tai muun valtionapuviranomaisen on määrättävä liikaa saatu määrä palautettavaksi. Palautettavasta määrästä peritään korkolain (633/1982) 3 §:n 2 momentin mukainen vuotuinen korko sen kuukauden alusta, jona valtionavustus on maksettu.

Jos palautettava määrä on vähäinen taikka jos palauttamista tai koron perimistä on pidettävä kohtuuttomana, voidaan etuus jättää määräämättä palautettavaksi.

Ministeriö tai muu valtionapuviranomainen voi päättää, että palautettava etuus vähennetään myöhemmin seuraavien vuosien valtionavustusten yhteydessä.

12 §

Viittaussäännös

Edellä 7 ja 9 §:ssä tarkoitettuun valtionavustukseen sovelletaan muutoin, mitä valtionavustuslaissa (688/2001) säädetään.

*Tämä laki tulee voimaan päivänä kuu-
ta 200 .*

Ennen lain voimaantuloa myönnetyt valtionavustuksen käytössä ja käytön valvonnassa, palauttamisessa ja takaisinperinnässä noudatetaan valtionavustuksen myöntämisajankohtana voimassa olleita säännöksiä.

Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä sen täytäntöönpanon edellyttämiin toimiin.

2.

Laki**nuorisotyölain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 24 päivänä helmikuuta 1995 annetun nuorisotyölain (235/1995) 8 ja 9 § sekä
lisätään lakiin uusi 8 a ja 12 a § seuraavasti:

Voimassa oleva laki

8 §

Valtionavustusten myöntäminen

Valtion talousarvioon voidaan ottaa vuosittain määräraha myönnettäväksi avustuksina valtakunnallisille nuorisojärjestöille tulosperusteisesti *siten kuin asetuksella säädetään ja valtioneuvoston päätöksellä määrätään*. Opetusministeriö päättää vuosiaavustuksen myöntämisestä.

Vuosiaavustuksen jakoa koskevan esityksen opetusministeriölle tekee erikseen nimettävä toimikunta. Toimikunnan toimikausi on neljä vuotta. Toimikunnan nimeää nuorisojärjestöiltä pyydettyjen esitysten perusteella valtioneuvosto. Toimikunnasta määrätään tarkemmin valtioneuvoston päätöksellä.

Ehdotus

8 §

Valtionavustukset

Valtion talousarvioon voidaan ottaa vuosittain määräraha myönnettäväksi *yleisavustuksina* valtakunnallisille nuorisojärjestöille tulosperusteisesti. *Toteutunutta ja suunniteltua toimintaa arvioitaessa yhteisiä tulosperusteita ovat toiminnan laatu, laajuus ja taloudellisuus. Kunkin järjestön tuloksellisuus arvioidaan sen toiminta-ajatuksen toteutumisessa. Lisäksi yleisavustusten myöntämiseen vaikuttavat hakijan toiminnan tai toimenpiteen ajankohtaisuus ja yhteiskunnallinen merkitys sekä opetusministeriön hankkimat nuoria koskevat tutkimukset ja selvitykset. Tulosperusteista voidaan antaa tarkempia säännöksiä valtioneuvoston asetuksella.*

Valtionavustuksen myöntämisestä päättää opetusministeriö.

Valtionavustusta myönnettäessä hyväksyttävänä menoina ei pidetä välitystoiminnasta, tuloenhankkimisesta ja liiketoiminnasta aiheutuvia menoja eikä järjestön toiselle tässä pykälässä tarkoitetulle järjestölle myymistä tavaroista tai palveluista saaduilla tuloilla katettuja menoja.

Sellaisille järjestöille, joiden toiminnasta tai avustamisesta säädetään erikseen tai joille myönnettävää valtionavustusta varten on erillinen määräraha valtion talousarviossa, ei tämän lain nojalla myönnetä valtionavustuksia.

Voimassa oleva laki

Ehdotus

Opetusministeriö hyväksyy tämän lain nojalla avustettavat järjestöt *siten kuin asetuksella säädetään.*

Opetusministeriö hyväksyy tämän lain nojalla avustettavat järjestöt. *Harkitessaan järjestön hyväksymistä ministeriön tulee ottaa huomioon järjestön harjoittama nuorisotoiminta, toiminta-alue ja jäsenmäärä. Edellä mainituista hyväksymisperusteista voidaan poiketa kielellisen tai muun vähemmistön keskuudessa tai toimialallaan valtakunnallisesti edustavaksi katsottavan nuorisotoimintaa harjoittavan järjestön osalta. Tarkempia säännöksiä hyväksymismenettelystä voidaan antaa valtioneuvoston asetuksella.*

8 a §

Toimikunta

Edellä 8 §:ssä tarkoitettujen valtionavustusten jakoa koskevan esityksen opetusministeriölle tekee erikseen nimettävä toimikunta. Toimikunnan asettamisesta ja tehtävistä säädetään tarkemmin valtioneuvoston asetuksella.

9 §

Valtakunnalliset nuorisokeskukset

Valtion talousarvioon voidaan ottaa vuosittain määräraha myönnettäväksi valtakunnallisten nuorisokeskusten rakentamisen ja ylläpidon avustamiseen. *Avustusperusteista säädetään tarkemmin asetuksella.*

9 §

Valtakunnalliset nuorisokeskukset

Valtion talousarvioon voidaan ottaa vuosittain määräraha myönnettäväksi valtakunnallisten nuorisokeskusten rakentamisen ja toiminnan avustamiseen.

Toiminta-avustukset myönnetään pääosin tulosperusteisesti nuorisokäytön ja keskustusten toiminta-ajatusten perusteella. Toimintansa aloittaville keskuksille voidaan avustus myöntää kuitenkin arvioon perustuen.

Opetusministeriö hyväksyy hakemuksesta keskukset tämän lain perusteella avustettaviksi. Keskusten tulee olla luonteeltaan yleishyödyllisiä ja niiden mahdollinen ylijäämä on käytettävä keskuksen ja sen palvelujen kehittämiseen.

Avustuksen hyväksymisperusteista säädetään tarkemmin valtioneuvoston asetuksella.

12 a §

Viittaussäännös

Edellä 8, 9 ja 10 §:ssä tarkoitettuun valtionavustukseen sovelletaan muutoin, mitä valtionavustuslaissa (688/2001) säädetään.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 2000.

Ennen lain voimaantuloa myönnetyn valtionavustuksen käytössä ja käytön valvonnassa, palauttamisessa ja takaisinperinnässä noudatetaan valtionavustuksen myöntämisaikajakohtana voimassa olleita säännöksiä.

Ennen tämän lain voimaantuloa asetettu nuorisojärjestöjen valtionavustusta valmisteleva avustustoimikunta jatkaa tässä laissa tarkoitettuna toimikuntana toimikautensa loppuun.

Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä sen täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

7.

Laki

elokuvataiteen edistämisestä annetun lain 4 ja 8 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan elokuvataiteen edistämisestä 21 päivänä tammikuuta 2000 annetun lain (28/2000) 4 § sekä
lisätään 8 §:ään uusi 3 momentti seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

4 §

Kun elokuvasäätiö myöntää 2 §:ssä tarkoitettua tukea, sen on noudatettava hallintomenettelylakia (598/1982), tiedoksiannosta hallintoasioissa annettua lakia (232/1966), asiakirjain lähettamisestä annettua lakia (74/1954) ja kielilakia

4 §

Kun elokuvasäätiö myöntää 2 §:ssä tarkoitettua tukea, sen on tukea koskevissa asioissa sovellettava valtionavustuslakia (688/2001), jollei tästä laista muuta johdu. Lisäksi elokuvasäätiön on sovellettava hallintomenettelylakia (598/1982), tiedoksiannosta

Voimassa oleva laki

Ehdotus

(148/1922).

nosta hallintoasioissa annettua lakia (232/1966), asiakirjain lähettämisestä annettua lakia (74/1954), arkistolakia (831/1994), viranomaisten toiminnan julkisuudesta annettua lakia (621/1999), kielilakia (148/1922) ja saamen kielen käyttämisestä viranomaisissa annettua lakia (516/1991), jollei valtioneuvoston laissa toisin säädetä.

8 §

Suomen elokuvasäätöillä tulee olla tukien myöntämistä varten säätöjen hallituksen hyväksymä tukiohjeisto.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 200 .

Ennen lain voimaantuloa myönnetyn valtioneuvoston käytössä ja käytön valvonnassa, palauttamisessa ja takaisinperinnässä noudatetaan valtioneuvoston myöntämisaikajakohtana voimassa olleita säännöksiä.

Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä sen täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.
